

იულია კრისტევა

ჰანა არენდტი: სიცოცხლე ნარატივია

მთარგმნელი: **თამარ ონოფრიენკო**

გამომცემლობა: ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა
2014

ბულგარელ-ფრანგი ფილოსოფოსი და ფსიქონალიტიკოსი, ნოველისტი და ლიტერატურის კრიტიკოსი იულია კრისტევა თავისი ტრილოგიის – ქალი გენიოსი – პირველ ნიგნს „ჰანა არენდტი: სიცოცხლე ნარატივია“ უძღვნის მეოცე საუკუნის ერთ-ერთ უდიდეს ფილოსოფოსს ჰანა არენდტს. ავტორი ცდილობს, ბიოგრაფიული ელემენტებისა და იმდროინდელი ისტორიული ხდომილებების გათვალისწინებით, ახსნას და შეაფასოს არენდტის ფილოსოფიის თავისებურებები, წინააღმდეგობები თუ გავრცელებული ინტერპრეტაციები. ამასთან, გარდა არენდტის ფართოდ გავრცელებული პოლიტიკური ფილოსოფიის საკითხებისა, კრისტევა არენდტის მრავალმხრივი მემკვიდრეობიდან მიმოიხილავს ენის, სიცოცხლის, ნარატივის, „ვინ“-ის და მსჯელობის შესახებ მოძღვრებებსაც. ნიგნი განკუთვნილია ფილოსოფიით დაინტერესებულ მკითხველთა ფართო წრისათვის.

ფაშიზმის თეორიები - დოქტრინა და კრიტიკა

შემდგენლები: **ელენე ლადარია, გიორგი მაისურაძე, ლუკა ნახუცრიშვილი**

გამომცემლობა: ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა
2015

კრებულში თარგმნილი და განხილულია ევროპაში, ფაშიზმისა და ნაციზმის ზეობის ხანაში, სხვადასხვა დარგში მოღვაწე და განსხვავებული შეხედულებების მქონე ინტელექტუალთა ტექსტები, რომლებიც ფართო თეორიულ ძრილში იაზრებენ ფაშისტური სულისკვეთების არსს, მის აფექტურ, ლოგიკურ თუ პოლიტიკურ აგებულებას. წარმოდგენილ ავტორთა მცირე ნაწილი (ერნსტ იუნგერი და ჯოვანი ჯენტილე) თავად ფაშიზმის დოქტრინის დაფუძნებას ცდილობს, დანარჩენთა ნაშრომებში კი (ვალტერ ბენიამინი, ემანუელ ლევინასი, პაულ ტილიხი და ჟორჟ ბატაი) ფაშიზმის, როგორც სოციალურ-პოლიტიკური და ლიტერატურულ-ფილოსოფიური მოვლენის, კრიტიკაა წარმოდგენილი.

ბელა ნიფურია

ქართული ტექსტი საბჭოთა/პოსტსაბჭოთა/პოსტმოდერნულ კონტექსტში

გამომცემლობა: ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა
2016

ნიგნი ეხება თანამედროვე ქართული ლიტერატურის საკითხებს მეოცე საუკუნის პირველი ნახევრიდან, საბჭოური კულტურული პოლიტიკის დამკვიდრებიდან, დღემდე. შესაბამისად, განხილულია ის კულტურულ-ესთეტიკური

პრობლემები, რომლებსაც ქართული ლიტერატურა აწყდება ცვალებადი პოლიტიკური, იდეოლოგიური გარემოს პირობებში. ასევე, ნაჩვენებია, თუ როგორ ახდენს მწერლობა ამ პრობლემებზე რეაგირებას. წიგნის პირველ თავში საუბარია ქართული ლიტერატურული ტექსტის კონტექსტუალიზაციის ზოგად პრობლემებზე; მეორე თავში ცალკეული ლიტერატურული ტექსტები განხილულია შემოთავაზებული პრინციპებით; მესამე ნაწილში განხილულია პოსტმოდერნი, როგორც კონტექსტი, და პოსტმოდერნიზმის ზოგადი კულტურულ-მსოფლმხედველობრივი პრინციპები.

ირმა რატიანი

ქართული მწერლობა და მსოფლიო ლიტერატურული პროცესი

გამომცემლობა: თსუ გამომცემლობა

2015

წიგნი გამსჭვალულია ქართული მწერლობის ღირსებების აქცენტებისა და მსოფლიო კულტურის წინაშე მისი დიდი დამსახურების წამოჩენის სულისკვეთებით. ავტორის ინტერესის არეალში შემოდის ქართული მწერლობის ისტორიისათვის მნიშვნელოვანი ისეთი თემები, როგორიცაა: ქართული ნაციონალური მწერლობა და მისი მიმართება მსოფლიო სალიტერატურო პროცესთან; ქართული ლიტერატურული კანონი და მისი ფორმირების ძირითადი კულტურული ვარიანტები; ქართული ლიტერატურული კანონის მიმართება დასავლურ და აღმოსავლურ ლიტერატურულ მოდელებთან; ქართული მწერლობის პერიოდიზაციის საკითხი; ქართული მწერლობის ცალკეული ეტაპების ანალიზი თანამედროვე ლიტერატურული პროცესების ფონზე...

წიგნის ავტორს მიმოქცევაში შემოაქვს არამარტო ტექსტის ანალიზის სხვადასხვა თეორიები, არამედ – ქართული ლიტერატურათმცოდნეობისათვის აქამდე უცნობი ტერმინებიც:

„ლიტერატურული ისტორია“, „გვიანი რეალიზმი“, „ლიბერალიზებული დისკურსი“ და სხვ.

ქართული მოდერნიზმის ტიპოლოგია

რედაქტორები: **გაგა ლომიძე, ირმა რატიანი**

გამომცემლობა: „მერიდიანი“

2016

წიგნი არის ავტორთა კოლექტივის ნაშრომთა კრებული. მასში პირველად არის გაშუქებული ევროპული მოდერნიზმის ისტორიის ჯერ კიდევ terra incognita-დ არსებული ფაქტები და ქართული მოდერნიზტული ლიტერატურა „ნაკითხულია“ საერთოევროპულ ლიტერატურულ კონტექსტში, მოიცავს წმინდად ლიტმცოდნეობით და კომპარატივისტულ, ასევე კულტუროლოგიურ ასპექტებს. წიგნში შესწავლილი და დამუშავებული იქნა შემდეგი საკითხები:

მოდერნიზტული პარადიგმის დამკვიდრება და განვითარება (1910-იანი წლები); სიმბოლიზმის, დეკადენტობის, ექსპრესიონიზმისა და ავანგარდისტული

მიმდინარეობების გამოვლინებანი ქართულ ლიტერატურაში; ევროპული მოდერნიზმის წარმომადგენელთა რეცეფცია ქართულ ლიტერატურაში; ევროპელი მოდერნისტების შემოქმედების გაშუქება ქართულ კრიტიკაში; მოდერნიზმი, კლასიკური რეალიზმი და კომუნისტურ იდეოლოგიაზე ორიენტირებული ლიტერატურა (1920-იანი წლები); სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის (I რესპუბლიკის, 1918-1921) ხანის თბილისი, როგორც ევროპული ავანგარდული მოძრაობის ინტერკულტურული შეხვედრის პუნქტი; ქართული მოდერნიზმის ინტერტექსტი; საბჭოთა იდეოლოგემა და მოდერნიზმის ოპოზიციური რიტორიკა; მოდერნისტული ტენდენციების ხვედრი და სოციალისტური რეალიზმი (1930-იანი წლები); „ქართული საბჭოთა ლიტერატურისა“ და „ქართული მოდერნიზმის“ ურთიერთმიმართება; ქართული ლიტერატურული მოდერნიზმის ტიპოლოგიური თავისებურებანი როგორც ევროპული მოდერნიზმის ორგანული შემადგენელი ნაწილი. ნიგნი რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის მხარდაჭერით გამოიცა.

ქართული ლიტერატურა.

ისტორია საერთაშორისო ლიტერატურული პროცესების ქრილში (I, II)

რედაქტორი: **ირმა რატიანი**

გამომცემლობა: „საარი“

2016

ნიგნი ავტორთა კოლექტივის მიერაა მომზადებული. ნიგნის მიზანია ქართული ლიტერატურის თექვსმეტსაუკუნოვანი ისტორიის ახლებური გააზრება, მისი წარმოჩენა საერთაშორისო ლიტერატურული პროცესების ფონზე, კომპარატივისტული მეთოდოლოგიისა და ჰერმენევტიკული მეთოდის გამოყენების გზით.

ქართული ლიტერატურის ისტორია არაერთხელ ყოფილა გამოცემული, თუმცა, გამოცემათა უმეტესობა საბჭოთა პერიოდშია განხორციელებული, რაც, ცხადია, გარკვეულ დაღს ასვამს სამეცნიერო პროდუქციის დიდ ნაწილს. წინამდებარე ნიგნი სრულიად თავისუფალია ნებისმიერი იდეოლოგიური წინასწარგანპირობებულობისგან და მაქსიმალური მეცნიერული სიცხადით აშუქებს დასმულ პრობლემებს. ნიგნი განხილულია ქართული ლიტერატურა შუასაუკუნეებიდან პოსტსაბჭოთა ეპოქამდე. ნიგნი რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის მხარდაჭერით გამოიცა.

იური ლოტმანი

არაპროგნოზირებადი მექანიზმები კულტურაში

მთარგმნელი: **გაგა ლომიძე**

გამომცემლობა: „მნიგნობარი“

2016

ნიგნი შესულ მასალას იური ლოტმანი სიცოცხლის ბოლო პერიოდში თავის მდივნებს კარნახობდა. ეს არის მისი უკანასკნელი ნაშრომი. ის, თითქოს, ასრულებს და განავრცობს თავის სახელგანთქმულ შემაჯამებელ ნაშრომს „კულტურა და აფეთქება“. ნაშრომში განხილულია ისტორიის გლობალური კანონების იდეები,

კულტურის განვითარების არაპროგნოზირებადობის საკითხი, ხელოვნების განსაკუთრებული ფუნქციის თემა. ამასთანავე, წიგნში რამდენიმე ავტობიოგრაფიული ფრაგმენტია ჩართული.

Dead Theory. Derrida, Death, and the Afterlife of Theory

by Jeffrey R. Di Leo (Editor)

მკვდარი თეორია. დერიდა, სიკვდილი და თეორიის სიცოცხლე სიკვდილის შემდეგ

რედაქტორი: **ჯეფრი რ. დი ლეო**

გამომცემლობა: Bloomsbury Academic

2016

რა თეორიული მემკვიდრეობა დაგვრჩა მას შემდეგ, რაც ისეთი წამყვანი ფიგურები გარდაიცვალნენ, როგორებიცაა ჟაკ დერიდა და როლან ბარტი? მონინავე თანამედროვე მკვლევარების ნააზრევის თავმოყრის გზით, წიგნი მიზნად ისახავს, წარმოაჩინოს, თუ როგორ განაგრძობს არსებობას ჩვენი დროის გამორჩეული თეორეტიკოსების ნაშრომები და, ზოგადად, რა მდგომარეობაშია დღეს თეორიული აზრი. დერიდას, დელიოზისა და ლევინასის მსგავსი მოაზროვნეების ნაშრომების გათვალისწინებით, წიგნი იკვლევს, თუ რა თვალსაზრისით აღეშლებოდა და აღეშლებოდა თეორიის თეორიის სიკვდილის საკითხი და როგორ შეიძლება განვითარდეს თეორიის მომავალი.

Ecocriticism and Italy: Ecology, Resistance, and Liberation by Serenella Iovino

სერენელა იოვინო

ეკოკრიტიკა და იტალია: ეკოლოგია, წინააღმდეგობა და გათავისუფლება

გამომცემელი: Bloomsbury Academic

2016

წიგნის ავტორი ევროპაში ერთ-ერთი მონინავე კრიტიკოსია. მასში წარმოდგენილია იტალიის სხვადასხვა ლანდშაფტი, კულტურული წარმოსახვის კონტექსტში. დაწყებული ვენეციაში სიკვდილის ლიტერატურული ტროპიდან და ნავთობქიმიური კატასტროფიდან, ნეაპოლის ვულკანების ჩათვლით, პიედმონტში გარემოს მიმართ სასტიკი მოპყრობით დამთავრებული, სერენელა იოვინო იტალიას იკვლევს, როგორც ტექსტს, სადაც ეკოლოგია და წარმოსახვა ერთმანეთს ხვდება. ავტორი იკვლევს ტექსტებს, სადაც სამართალი, საზოგადოება და პოლიტიკა მიწის და სიცოცხლის, ეკოსისტემების და სხეულის უჯრედების, დაბინძურების და გადარჩენის ისტორიების ერწყმის და ამ დროს, ამტკიცებს, რომ ლიტერატურას, ხელოვნებასა და კრიტიკას შეუძლია ქვეყნის და მისი ხალხის მდუმარე ხმების წინააღმდეგობის ისტორიებად გარდაქმნა და ამ გზით, ჩვენთვის გათავისუფლების პრაქტიკის შემოთავაზება.

Politics of Literature by Jacques Ranciere

ჟაკ რანსიერი

ლიტერატურის პოლიტიკა

გამომცემელი: Polity Press

2016

ლიტერატურის პოლიტიკა მწერლების პოლიტიკურ შეხედულებებს არ გულისხმობს; ეს არც იმ საკითხის განხილვას ითვალისწინებს, თუ როგორ წარმოადგენენ მწერლები სოციალურ სტრუქტურებს ან პოლიტიკურ ბრძოლას თავიანთ ნაწარმოებებში. სიტყვათშეთანხმება „ლიტერატურის პოლიტიკა“ გულისხმობს იმას, რომ პოლიტიკას, როგორც კოლექტიური პრაქტიკის ფორმასა და ლიტერატურას, როგორც სამწერლო ტექნიკის ისტორიულად განსაზღვრულ რეჟიმს შორის, განსაკუთრებული კავშირი არსებობს. ამ თვალსაზრისის თანახმად, ლიტერატურა მონაწილეობს სივრცის და დროის, ადგილისა და იდენტობის, მეტყველებისა და ხმაურის, ხილულისა და უხილავის დანაწილებაში, რაც პოლიტიკის ასპარეზია.

წიგნში წარმოდგენილია იმის ჩვენების მცდელობა, თუ როგორ ანგრევს ლიტერატურული რევოლუცია ალქმად წესრიგს, რაც საფუძლად უდევს ტრადიციულ იერარქიებს; ასევე, რატომ უშლის ლიტერატურული თანასწორობა ხელს ნებისმიერ მცდელობას, რომ ლიტერატურა პოლიტიკის სამსახურში ან მის ადგილას აღმოჩნდეს. ამ ჰიპოთეზების დასადასტურებლად წარმოდგენილია რამდენიმე მწერლის მაგალითი: ფლობერის, ტოლსტოის, ჰიუგოს, მალარმეს, ბრეჰტის, ბორხესის თუ სხვების. წიგნში, ასევე, წარმოჩენილია ფსიქოანალიტიკური ინტერპრეტაციისთვის, ისტორიული ნარატივისთვის და ფილოსოფიური კონცეპტუალიზაციისთვის ამგვარი მიდგომის შედეგები.